

tolora dazinnota etc. (p. 179—181). Unele nume feminine sînt urmate de nume masculine în genitiv: *dalmaθoa dalmaihi*, *θabara morgorihi*; acestea din urmă par a fi numele tatălui, deoarece sînt uneori însoțite de *bilia* « filia » (p. 181—184). E posibilă existența unor patronimice la numele de femei (p. 187—188). După clasificarea morfologică a numelor feminine (p. 189—190), autorul studiază, în ansamblu, sufixele numelor de persoane mesapice (p. 190—213). Cu acest capitol, în care sînt formulate unele ipoteze cu privire la originea sistemului, se încheie lucrarea, a cărei lectură lasă impresia unei strălucite demonstrații, de o precizie aproape matematică.

Ambele lucrări discutate aici au meritul esențial de a situa pe un teren ferm ansamblul problemelor puse de interpretarea documentelor mesapice. Ele vor constitui, desigur pentru foarte multă vreme, alături de *Studi Messapici* ale lui O. Parlangeli, baza sigură a oricăror cercetări ulterioare.

I. Fischer

LOUIS GRAZ, *Le feu dans l'Iliade et l'Odyssée*. Πῶρ. *Champ d'emploi et signification*, Paris, Klincksieck, 1965, 350 p.

Teza de doctorat a lui Louis Graz susținută la Facultatea de litere din Lausanne se încadrează în tipul de studii semasiologice care, alături de cele onomasiologice, au ca scop cercetarea sistematică a vocabularului. Înainte de a intra în tratarea strictă a subiectului, autorul își fixează lucrarea într-un cadru mai larg, lingvistic și filologic, care are la bază teoria lui Humboldt asupra limbii și își determină obiectul și metoda de cercetare după cum urmează: stabilirea sferei de întrebuintare (*champ d'emploi*) a cuvîntului πῶρ prin studierea tuturor unităților de semnificație în care intră acest cuvînt.

Într-o primă secțiune, în urma unei despuieri foarte atente a textului, se fixează structura sintactică a unităților în care apare πῶρ și se determină trei tipuri principale de construcții (adjectivale, nominale și verbale). O analiză prea insistentă a celor din urmă, care merge pînă la studierea regulimui fiecărui verb luat spre cercetare, capătă adesea aspectul unui articol de dicționar. Într-o a doua secțiune autorul trece la descrierea tuturor raporturilor sintactice stabilite anterior cu scopul de a desprinde « l'usage qui est fait de chaque rapport syntaxique dans l'enchaînement même du discours épique » și de aici a diferitelor nuanțe sub care se prezintă sensul cuvîntului πῶρ în epopee. Datorită numărului prea mare de cuvinte analizate și datorită unei cercetări care depășește uneori limita studiului¹, observațiile generale care să încadreze unitățile studiate în contexte mai largi, să lege un anumit tip de construcție (nominală, adjectivală, verbală) de trăsătura dominantă a fragmentului (descriptiv, narativ etc.), se pierd în amănunțele unei analize a structurii formale. La aceasta se adaugă uneori și o exprimare care îngreunează lectura: p. 332 « (le feu) . . . sa mise en œuvre comporte une production de fumée; toutefois, cette manifestation sensible de la combustion est laissée à l'arrière plan. . . ».

Într-o ultimă parte, autorul definește direcțiile care se conturează în cîmpul semantic al cuvîntului πῶρ, stabilind prin compararea *Iliadei* cu *Odiseea* preponderența unora sau altora după natura poemului.

Lucrarea, interesantă prin tema abordată, alcătuită pe baza unei studieri foarte minuțioase a textului, la care se adaugă o bibliografie generală și specială bogată, este utilă cercetătorului care vrea să se informeze asupra unor probleme speciale, dar, lipsită de concluzii care să depășească stadiul de ordonare de material, interesează mai puțin un cerc filologic mai larg.

M. Gușu

¹ P. 89: alături de raportul adjectival πῶρ ἀκάμπτων se discută întreaga familie a lui ἀάμνω; p. 146: se înfățișează regimul verbalului ἀάμνω în afara unității πῶρ + ἀάμνω care interesa; p. 222, 260, 269, 285 se povestește pe larg contextul din care este extras citatul.